

Ze skutků zákona nebude před Bohem nikdo ospravedlněn, neboť ze zákona pochází poznání hříchu. Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši.

Ř 3,20-24

Milí bratři a milé sestry!

Rád bych se dnes spolu s vámi zamyslel nad tím, co se vlastně stane, když dospělý člověk najde cestu k Bohu a rozhodne se stát křesťanem. Je to jistě slavná a významná chvíle a u každého probíhá jinak. Není na to vzor ani předpis. My, kteří žijeme v církvi dlouhá léta si ten zlom jen těžko umíme představit a ti, kteří o Bohu nechťejí ani slyšet, se na nové křesťany dívají s krajním podezřením. Komu jste to zas naletěli? Bude se s vámi dát ještě normálně mluvit?

Většinou se předpokládá, že když se někdo dá pokřtít a stane členem církve, nastane v jeho životě obrat o 180 stupňů. Tak se to alespoň tvrdí v různých letáčích a evangelizačních příručkách. Kdo kradl - začne se žít poctivě, kdo se opíjel - stane se abstinentem, kdo byl nevěrný - vrátí se ke své rodině, kdo byl na lidi ras a pes - stane se laskavým a tolerantním člověkem. U některých lidí by byl takový obrat jistě žádoucí. Kdo až dosud žil nespoutaným životem, začal by se jako křesťan chovat jinak. Jenže takových lidí se k víře a církvi přidá jen málo.

Většina těch, kteří dnes hledají cestu do církve, jsou v jádru dobří lidé. Nekradou, neopíjí se a nikomu nezahybají. Do kostela sice nechodí, ale již od dětství dodržují desatero a zásady slušného chování. Mnozí z nich věří v Boha, někteří se i modlí a ke svým bližním se chovají obětavě. Jestliže tito lidé začnou chodit do kostela a číst bibli, nejde u nich o zásadní obrat. Spíš bych to nazval otevíráním studánek. Když se na jaře začne probouzet příroda, je třeba vyčistit studánku od spadlého listí a hlíny. Místo aby voda z pramene pouze prosakovala do hlíny, je třeba vyhloubit ve svahu prohlubeň, kam bude voda stékat a vyložit ji kameny, aby se nezakalila. Něco podobného se asi děje s našimi přáteli, kteří přijdou do našich kurzů Alfa a Beta. Přicházejí mezi nás již jako věřící, ale potřebují si řadu věcí utřídit, zařadit a promyslet. Pojmenovat, co je zatím jen neurčité a neuvědomělé. Odlišit víru od pocitů. Naději od iluzí. Potřebují porozumět biblické řeči. Objevit, že Bůh nás drží a obdarovává ve společenství církve.

Tato zkušenost je pro nás velikou výzvou. V našem okolí je patrně řada lidí, kteří mají ke křesťanské víře daleko blíž, než se navenek zdá. Stačilo by možná jen velmi málo, aby tito lidé v církvi našli, co již dlouho hledají, tuší a k čemu se nevědomky hlásí. Pán Ježíš jednou řekl: Pole jsou plná dozrávajícího obilí, ale kde jsou dělníci, kteří by ho sklídili?

Ve svém nejbližším okolí se většinou setkáváme s lidmi, kteří do žádné církve nepatří, ale v zásadě jsou to slušní a spořádaní lidé. Navzdory čtyřiceti letům reálného socialismu je naše společnost v jádru stále křesťanská - i když necírkevní. S mnoha lidmi si dobře rozumíme a hodnoty, které vyznávají, jsou nám blízké. Tito lidé nemluví o Bohu, ale hlásí se k pravdě, lásce, toleranci a ohleduplnosti. Nejsou to pohané, kteří ničemu nevěří a nic jim není svaté. Nechodí s námi do kostela, ale vyzařuje z nich laskavost, tolerance a ohleduplnost. Často nevědomky následují Ježíše Krista lépe než mnozí z nás.

Co se tedy musí stát, aby se tito - říkejme jim třeba slušní lidé - přihlásili k Ježíši Kristu? Čeho se musí vzdát a co nového přijmout? Z čeho by měli činit pokání, když nic zásadně špatného neudělali? Drobné každodenní chyby dělá přece každý. Proč by tito v jádru hodní lidé měli naráz popřít svůj dosavadní život a otočit o 180 stupňů? Jak máme rozumět tomu, že se křtem člověk znovu narodí? Znamená to, že všechno, o čem tito lidé až dosud v dobré víře usilovali, ztratilo smysl? Zkuste takovým lidem říci, že mají všechno, o čem až dosud snažili odepsat jako ztrátu a se vším začít znovu? Není divu, že se k nám nehlásí, když jim chceme všechno zbořit a nabídnout jednu jedinou cestu.

Apoštol řeší podobný problém v našem dnešním textu, když srovnává křest židů a pohanů. Izraelci od dětství věřili v Boha a žili podle desatera. Na tuto biblickou víru mohlo křesťanství dobře navázat. Víra v Ježíše Krista neznamenal pro židy obrat o 180 stupňů, ale další krok na jejich dosavadní cestě. Mojžíšův zákon podle něhož židé až dosud žili apoštol neodmítá ani neodsuzuje. Zákon byl dobrý a potřebný. Posloužil Izraelcům jako vychovatel. Připravoval je na život s Kristem. Křesťanská víra byla naplněním a vyvrcholením toho, pro co až dosud Izraelci žili.

Pavel však říká, že také u pohanů má víra v Ježíše Krista nač navázat. Pohan sice nezná Mojžíšův zákon, ale řídí se přirozeným zákonem slušnosti a ohleduplnosti. I on ví, že je třeba si mnohé odříci, obětovat se pro druhé a odpouštět. I pohan žije podle zákona. Nechte ho v bibli, ale má ho ve svém srdci.

Je to zákon, který v mnohém souhlasí s Boží vůlí. Pavel sice nezapře, že Mojžíšův zákon považuje za dokonalejší než řekněme tehdejší stoickou filosofii, ale nakonec není důležité, kdo má dokonalejší

zákon. Rozhodující je, jak kdo z nás ve skutečnosti žije. A kde je psáno, že zrovna židé - a zde můžeme aktualizovat a doplnit křesťané - žijí lépe a spravedlivěji než ostatní lidé. Nikde! To jen naše pýcha si pořád něco namlouvá a právě tím jsme ostatním lidem protivní. Když se někdo hlásí k církvi, ještě vůbec to neznámá, že se ke svým bližním chová lépe než člověk, který si v bibli nečte, ale babička ho naučila, že nemá druhým dělat, co by se jemu samotnému nelíbilo.

Co je tedy tím přelomem a důvodem, aby se ze slušného a spořádaného člověka stal vyznávající křesťan? A je vůbec nutné, aby se slušní a dobře vychovaní lidé dali pokřtít a začali chodit do kostela? Nemohou být spaseni na základě svého poctivého života? Pán Bůh je přece spravedlivý a jistě si dovede oddělit zrna od plev jak mezi židy a křesťany - tak mezi pohany. Každý z nás bude souzen podle toho, jak žil. Je víra v Krista nutná a potřebná? Začneme se po křtu chovat lépe? To přece vůbec není jisté.

To, co dělá křesťana křesťanem není lepší morálka, ani chození do kostela, ani zachovávání náboženských tradic. Nevěřící lidé se mohou chovat daleko statečněji a obětavěji než mnozí křesťané. Do kostela se dá chodit jen ze zvyku a bez viditelného užitku. A vánoce slavíme všichni.

Změna, která udělá ze slušného člověka křesťana je na první pohled neviditelná. Spočívá v tom, že přestaneme spoléhat sami na sebe. Být křesťanem znamená vložit břemeno svého života na Krista a přestat stavět sám na sobě. Kdo uvěří v Krista je vysvobozen z nároků, které si sám stanovil, ale na které nestačí. Křesťan je člověk, který najde odvahu přiznat si své chyby, ale místo aby se pod jejich tíhou zhroutil a rezignoval, objeví Boha, který mu toto břímě pomáhá nést. Tím Bohem, který sestoupil z výšin nebe, je Ježíš Kristus. Evangelium skutečně znamená obrát o 180 stupňů. Ale ne v chování, nýbrž v myšlení. Ve vlastním sebehodnocení. Ale kdo začne jinak myslet, ten se pak začne také v mnohém jinak chovat a žít. Evangelium znamená vysvobození. Člověk, který vidí, že svůj život nezvládl, s úžasem poznává, že Bůh, který měl být jeho soudcem, sestoupil ze svého trůnu, převzal jeho nezvládnuté úkoly a splnil je místo nás. Zatímco my jsme Boží slovo a zákon ve svém srdci mnohokrát neposlechli, Ježíš mu zůstal věrný až do poslední chvíle. A tato Ježíšova věrnost byla v Božích připsána nám, kteří jsme věrní být nedokázali.

Je to jako bychom se dlouho učili na závěrečnou zkoušku a nakonec ji neudělali. Všechna předchozí léta jsou tím ztracena a my jsme opět s nulou na začátku. Ale Ježíš tu zkoušku složil na výbornou a Bůh to nechal zapsat do indexu nám. Jeho vyhodili a poslali na kříž, zatímco my jsme inženýři. Naše hrdost se tomu samozřejmě brání. Přece nejsme tak nemožní, abychom se nedokázali sami obhájit a museli se chlubit cizím peřím!

Ale když jsme byli malé děti, tak nám to nevadilo. Tehdy jsme také všechno dostali. Nic jsme neuměli a všichni nás měli rádi. Nic jsme nedokázali a přece nám dávali najíst. Jako křesťané to znovu zažíváme. To nejdůležitější dostáváme zadarmo a z milosti. Znovu jsme se narodili, a přitom už nejsme malé děti. Dospělý křesťan dovede být vděčný. Co dřív dělal z povinnosti, co nestíhal a nezvládal, u toho si teď zpívá. Křesťan je svobodný člověk. Ví, že byl obdarován, aby se již nemusel trápit na vlastními chybami a měl o to víc času a sil k tomu, co dobrého a potřebného může ještě dokázat.

Rozdíl mezi křesťanem a slušným člověkem je navenek nepozorovatelný. Oba usilují o totéž. Křesťan to však dělá z radosti a vděčnosti, zatímco ostatní to chápou jako svůj úkol a povinnost. Kdo poznal Krista ví, že už nemusí nic splnit ani dokázat. Bůh ho miluje i jako nespolehlivého a neschopného. Křesťan je jako závodník, který běhá pro radost z pohybu a ne pro vítězství. A když se člověk přestane stresovat, jde mu všechno lépe. Proto je naděje, že jako křesťané dokážeme o něco víc, než kdybychom se o to pokoušeli z vlastních sil. Být křesťanem je krásné a osvobozující a přitom to není nic laciného. Každý den si připomínáme, kolik stálo naše vysvobození. Nebyli jsme vysvobozeni mávnutím ruky, ani zlatem, ani vlastní pílí, ale tělem a krví Ježíše Krista. Náš život byl vykoupen jiným životem. Na to se nezapomíná. Je to ta největší motivace, která nám nedovolí vzdát se, ani kdybychom už sami neměli žádnou sílu. Být křesťanem není žádná zásluha. Je to jako když člověk najde cestu domů. Dům, kde jsou dveře otevřené, stůl prostřený a ruce, které ho obejmou. Kdo si v té náruči odpočine, ten se pak o to víc těší do práce.

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že ses nás nevzdal. Jako člověk si dokázal odolat všem pokušením. Učinil jsi, čeho jsme my sami nebyli schopni. Zastoupil jsi nás tam, kde jsme selhali. Od svého křtu žijeme na dluh - ale nestydíme se za to, protože víme, že jsi to učinili z lásky k nám. Děkujeme Ti Pane, za sílu, kterou nám víra v tebe dává. Amen.

Brno, 26.4.2009. JG